

לשפוך את החוק יחד עם התהליך

ביטול חוק טל בתקופה קשה זו של יחסי הרוב החילוני עם המיעוט החרדי יש בו את כל החסרונות שניתן לחשוב עליהם ואף לא יתרון אחד – מלבד מענה למתלהמים

ראובן גל | 18/2/2012 2:32

תגיות: חוק טל

האם "לגנוז את חוק טל"? שר הביטחון, אהוד ברק, בישיבת סיעת העצמאות, וגם פובליציסטים שונים בתקשורת קוראים לגנוז את החוק הזה. הנימוקים מתבססים בדר כלל על אי-השוויון שבחוק טל, אך נדמה שבדרישה לבטלו חסר הגיון. כך למשל ברק, שולל לחלוטין את חוק טל, מנגד הוא "נותן" לו עוד שנה ועוד בכפייה: "צה"ל קובע את מי הוא מגייס וכל היתר הולכים לשנה של שירות אזרחי-לאומי". האומנם?

ביטול חוק טל בתקופה קשה זו של יחסי הרוב החילוני עם המיעוט החרדי יש בו את כל החסרונות שניתן לחשוב עליהם ואף לא יתרון אחד – מלבד, כמה מצער, מענה למתלהמים ולקצרי הרוח.

כיום, כאשר ישנם כ-3,000 חרדים שבחרו לשרת בצה"ל, בתוכניות שח"ר ובנח"ל החרדי, כמו גם אברכים שמשרתים מרצון – או שסיימו שירותם – בשירות האזרחי-לאומי, להפסיק את תהליך הגיוס הזה (שגדל בעשרות אחוזים מדי שנה) משמעו לעצור תהליך היסטורי ששישים שנה לא התרחש ושחוק טל איפשר את התפתחותו המהירה מאז 2007.

רואים אופק אחר

האברכים שהצטרפו מרצונם לתוכניות שח"ר של צה"ל (כ-1,700 שמשרתים כרגע ועוד כ-400 בוגרים) הינם סוכני שינוי. הם חיים כיום בתוך קהילותיהם, מדגימים הלכה למעשה שניתן לשלב בין שני העולמות, למעלה מ-90 אחוז מהם מפרנסים את משפחותיהם בכבוד כתוצאה ישירה של שירותם הצבאי.

כמוהם גם כ-7,000 חרדים הלומדים כיום במוסדות השכלה גבוהה. לכל אלפי האברכים האלו יש ילדים, קרובים ושכנים. מדובר בעשרות אלפים שחווים את התהליך ורואים אופק אחר לפניהם.

נכון, יש להם גם רבנים, שמדי פעם מוציאים פשקווילים בולמים. אבל אנחנו כבר יודעים שרוב הרבנים כיום מכירים בצורך לשלב פרנסה ולימוד ומברכים את אלו המבקשים לעשות זאת.

המספרים האלו עדיין רחוקים מלייצג את רוב הציבור החרדי. העובדה שהם מצטרפים לצה"ל רק כשהם רוצים בכך גם היא רחוקה מאוד מלענות על הדרישה לשוויון. אבל הערכה זהירה של קצב התהליך הזה מצביעה על כך שבתוך כעשור, ועם קצב השתלבות של 25 אחוז בשנה (מבוסס על הקצב הקיים) ניתן יהיה להתקרב למצב של שוויון בנשיאה בנטל, הן בשיעור התעסוקה של החרדים והן בהיקף משרתים.

גיוס חובה לחרדים הוא הכרזת מלחמה

מה יקרה, אם יבוטל חוק טל? אחד מהשניים: אם צה"ל (זה ש"קובע את מי הוא מגייס", כדברי שר הביטחון) יקבע שהוא מגייס רק את הבחורים החרדים שרוצים לשרת, או את אלו שכדאי לו לגייס (מבחינת גיל ומצב משפחתי) – התוצאה תהיה מספרים נמוכים בהרבה מאלו שמשרתים כיום, האחרים יישארו בישיבות ובכוללים, שיעור התעסוקה של הגברים החרדים יירד עוד למטה ובקיצור, החזרת הגלגל לאחור, למצב שלפני יישום חוק טל.

אם, לעומת זאת, ינקוט צה"ל במדיניות נוקשה, יחייב מספרים גדולים של חרדים לשרת שירות צבאי ויחייב את כל האחרים לעשות שירות אזרחי-לאומי, אז, הסכנה היא מלחמת אחים. לא, זו איננה הגזמה פראית, זו הערכת מצב (לא צבאית, אמנם, אך מקצועית) של מי שמכירים וחשים את רחשי לבו של הציבור החרדי.

גיוס חובה, בין אם לצבא או לשירות אזרחי, שיוטל בכפייה על כלל הצעירים החרדים, תלמידי הישיבות והכוללים, הוא הכרזת מלחמה. התוצאה סביר להניח תהיה: סירוב מוחלט מצד הציבור החרדי. צה"ל יצטרך להפעיל משטרה צבאית. כבר ראינו שהאיום במעצר איננו מפחיד את החרדים.

לפני כשנתיים הייתה כבר הפרחת בלון-ניסויי כזה. הרמטכ"ל דאז, רב-אלוף גבי אשכנזי, קרא להנהגת שירות לאומי כללי, שממנו יבחר צה"ל את המתגייסים לשורתיו, ואילו השאר חוייבו בשירות אזרחי-לאומי.

חזקה על פקודיו של אשכנזי, באגף כח-אדם, שעשו את עבודת המטה המתבקשת בעקבות בלון-ניסויי זה. בפועל, הרעיון נגנז. האם אהוד ברק חושב שזיכרון הציבור קצר, או שהוא מזלזל בעבודת המטה של קציני אכ"א? כך או כך, את חוק טל אסור לשפוץ יחד עם התהליך המתפתח. יש מקום לשפרו ולתקן בו כמה תיקונים. אבל לא לגנוז. אותו. זהו תהליך חשוב ולפיכך חשוב שהמהלך יושלם.

ד"ר ראובן גל מנהל את פרויקט "שילוב חרדים" במוסד שמואל נאמן בטכניון. בשנים 2007-2009 עמד בראש מנהלת השירות האזרחי-לאומי במשרד ראש הממשלה

בואו להמשיך לדבר על זה בפורום אקטואליה של תפוז אנשים - תפוז אנשים

רוצה לקבל את כל המבזקים של **תפוז מעריב לסלולרי שלך? לחץ כאן**